



ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ປະທານປະເທດ

ເລກທີ...012.../ປປທ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ...23 ມັງກອນ 2025

## ລັດຖະດໍາລັດ

### ກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ຢູ່ອາໄສ

- ອີງຕາມ ລັດຖະທໍາມະນູນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ໝວດທີ VI ມາດຕາ 67 ຂໍ້ 1;
- ອີງຕາມ ມະຕິກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 150/ສພຊ, ລົງວັນທີ 11 ທັນວາ 2024 ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ຢູ່ອາໄສ;
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 08/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 9 ມັງກອນ 2025.

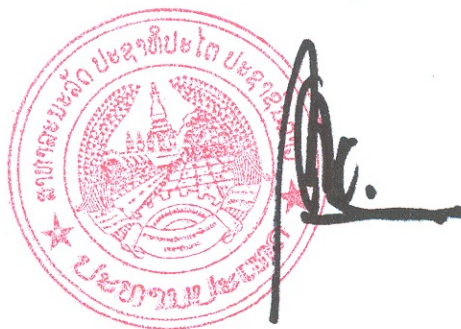
ປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດໍາລັດ:

ມາດຕາ 1 ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ຢູ່ອາໄສ.

ມາດຕາ 2 ລັດຖະດໍາລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ



ທອງລຸນ ສີສຸລິດ



**ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ**  
**ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ**

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ **150** / ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ **11 / 12 / 24**

**ມະຕິ**

**ກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ**  
**ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ຢູ່ອາໄສ**

- ອີງຕາມລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ສະບັບເລກທີ 63/ສພຊ, ລົງວັນທີ 8 ທັນວາ 2015 ມາດຕາ 53 ຂໍ້ 1;
- ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປັບປຸງບາງມາດຕາຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ ສະບັບເລກທີ 82/ສພຊ, ລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2020 ມາດຕາ 11 ຂໍ້ 1.

ພາຍຫຼັງທີ່ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ເທື່ອທີ 8 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ IX ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃນວາລະຂອງກອງປະຊຸມຄັ້ງວັນທີ 9 ທັນວາ 2024 ແລະ ຖືກພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາໃນວາລະຕອນປາຍຂອງ ວັນທີ 11 ທັນວາ 2024.

**ກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ຕົກລົງ:**

ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ຢູ່ອາໄສ ດ້ວຍຄະແນນສຽງຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງ ຂອງຈຳນວນສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ.

ມາດຕາ 2 ມະຕິສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

**ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ**



**ປອ ໄຊອິມພອນ ພົມວິຫານ**



ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ  
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 71 /ສພຊ  
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 11 ທັນວາ 2024

**ກົດໝາຍ  
ວ່າດ້ວຍທີ່ຢູ່ອາໄສ**

**ພາກທີ I  
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ**

**ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ**

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການ ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ກວດກາ ການຂຶ້ນທະບຽນ, ວຽກງານ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວມີ ປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແນໃສ່ ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ຮັບປະກັນໃຫ້ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ອາໄສ ຢູ່ ສປປ ລາວ ມີທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ເໝາະສົມ, ມີຄວາມສະດວກ, ມີສຸຂະພາບໄມ, ປອດໄພ, ໝັ້ນຄົງ ແລະ ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊາດ.

**ມາດຕາ 2 ທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແມ່ນ ເຮືອນ, ອາຄານ ແລະ ຕຶກ ຊຶ່ງຖືກສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ ເປັນບ່ອນຢູ່, ດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຈຸດປະສົງອື່ນ ຂອງ ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ, ຄົວເຮືອນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ.

**ມາດຕາ 3 ການອະທິບາຍຄຳສັບ**

ຄຳສັບທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. ເຮືອນແຜດ ໝາຍເຖິງ ເຮືອນ ທີ່ບຸກສ້າງຕິດກັນສອງຫຼັງ ມີຂະໜາດເທົ່າກັນ ແລະ ຮູບຊົງຄືກັນ ຊຶ່ງມີ ຝາຂັ້ນກາງ, ຮົ່ວແບ່ງເຂດຂອງເຮືອນແຕ່ລະຫຼັງ ແລະ ທາງເຂົ້າ-ອອກແຍກກັນ;
2. ເຮືອນດ່ຽວ ໝາຍເຖິງ ເຮືອນ ທີ່ບໍ່ມີສ່ວນໃດຕິດກັບເຮືອນຫຼັງອື່ນ, ມີຜືນທີ່ໃຊ້ສອຍທີ່ເໝາະສົມ, ມີຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ມີ ຫຼື ບໍ່ມີ ຮົ່ວອ້ອມ;
3. ເຮືອນຮ້ານຍົກຜືນ ໝາຍເຖິງ ເຮືອນ ທີ່ມີກ້ອງຕະລ່າງ;
4. ອາຄານ ໝາຍເຖິງ ສິ່ງບຸກສ້າງທີ່ມີໂຄງສ້າງຖາວອນ ຊຶ່ງບຸກສ້າງ ເພື່ອເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ການຄ້າ, ການບໍລິ ການ ຫຼື ຈຸດປະສົງອື່ນ;

5. ຕຶກ ໝາຍເຖິງ ສິ່ງປຸກສ້າງທີ່ມີໂຄງສ້າງຖາວອນ ທີ່ມີຄວາມສູງຫຼາຍກວ່າຄວາມກວ້າງຂອງຖານຕຶກ ແລະ ນຳໃຊ້ ເພື່ອຈຸດປະສົງສະເພາະ;

6. ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເກີດໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ໝາຍເຖິງ ພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງ ເຫດການທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກທຳມະຊາດ ຍ້ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ພາໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນ ຂອງປະຊາຊົນ;

7. ການຈັດທະບຽນການປ່ຽນແປງສິດນຳໃຊ້ທີ່ຢູ່ອາໄສ ໝາຍເຖິງ ການ ບັນທຶກ ແລະ ຍັງຢືນ ການປ່ຽນ ແປງສິດນຳໃຊ້ທີ່ຢູ່ອາໄສ ຈາກເຈົ້າຂອງເດີມໄປໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ດ້ວຍຮູບແບບ ຊື້ ຂາຍ, ເຊົ່າ, ເຊົ່າຊື້, ສືບທອດມູນມໍຣະ ດົກ, ເອົາເຂົ້າເປັນຮຸ້ນ, ມອບ, ແລກປ່ຽນ, ໂອນ ດ້ວຍການອອກໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສໃໝ່;

8. ຜູ້ພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນກິດຈະການ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ເປັນຕົ້ນ ເຮືອນຈັດສັນ, ອາພາດເມັນ, ຄອນໂດມີນຽມ, ເຮືອນຫ້ອງແຖວ ສຳລັບ ຂາຍ, ເຊົ່າ ຫຼື ເຊົ່າຊື້;

9. ກຳນົດໝາຍເຕັກນິກ ໝາຍເຖິງ ຂໍ້ກຳນົດທາງດ້ານເຕັກນິກ ກ່ຽວກັບມາດຕະຖານຕ່ຳສຸດທີ່ຈຳເປັນ ສຳລັບ ການອອກແບບ, ການນຳໃຊ້ວັດສະດຸ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການປະຕິບັດຂອງແຕ່ລະໜ້າວຽກ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ ຜະລິດຕະພັນ ຫຼື ການບໍລິການຕາມມາດຕະຖານເຕັກນິກ.

#### ມາດຕາ 4 ນະໂຍບາຍຂອງລັດ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ

ລັດ ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ ວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ດ້ວຍການສະໜອງ ງົບປະມານ, ວັດຖຸປະກອນ ທີ່ຈຳເປັນ, ຍົກລະ ດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ໃຫ້ບຸກຄະລາກອນ, ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ທັນສະໄໝ.

ລັດ ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ ທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ລົງທຶນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມກົດໝາຍ.

ລັດ ສົ່ງເສີມ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ລວມໝູ່ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂສ້າງ ແລະ ພັດທະນາ ເພື່ອສະ ໜອງທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ປອດໄພ, ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ດ້ວຍລາຄາທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ແລະ ສັງຄົມ.

ລັດ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ມີກອງທຶນພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ເພື່ອສະສົມ, ລົງທຶນ ແລະ ລະດົມທຶນຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ.

ລັດ ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ມີຄຸນຄ່າ ທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງ ຊາດ, ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊົນເຜົ່າ; ການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈ, ການອອກແບບ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແຕ່ ລະປະເພດ ໃຫ້ປະຢັດຜະລິດງານ ແລະ ແທດເໝາະກັບພື້ນທີ່ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.

#### ມາດຕາ 5 ຫຼັກການກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ

ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ດັ່ງນີ້:

1. ສອດຄ່ອງກັບ ແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ, ແຜນແມ່ບົດຈັດສັນທີ່ດິນ, ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ແຜນຜັງຕົວເມືອງ;

2. ເປີດເຜີຍ, ໂປ່ງໃສ, ຍຸຕິທຳ, ວ່ອງໄວ, ສະເໝີພາບ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້;

3. ຮັບປະກັນ ການປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສໃຫ້ ມີຄຸນນະພາບ, ຖືກຕ້ອງຕາມ ກຳນົດໝາຍເຕັກນິກ ແລະ ມາດຕະຖານເຕັກນິກ;

4. ຮັບປະກັນການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງ ຂະແໜງການ, ອົງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ສັງຄົມ, ຊຸມຊົນ.

**ມາດຕາ 6 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ**

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສຳລັບ ຝົນລະເມືອງລາວ, ຄົນຕ່າງດ້າວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ດຳລົງຊີວິດ, ເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ພົວພັນກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

**ມາດຕາ 7 ການຮ່ວມມືສາກົນ**

ລັດ ສິ່ງເສີມ ການພົວພັນ ຮ່ວມມືກັບ ຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນ ບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກນິກ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ, ປະຕິບັດ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ສັນຍາສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

**ພາກທີ II**  
**ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ**

**ມາດຕາ 8 ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ແມ່ນ ການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ, ທິດທາງລວມ, ເປົ້າໝາຍ, ຄາດໝາຍ, ເນື້ອໃນຍຸດທະສາດ, ແຜນການ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ, ສວຍງາມ, ປອດໄພ, ໝັ້ນຄົງ, ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ.

**ມາດຕາ 9 ການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ, ແຜນແມ່ບົດຈັດສັນທີ່ດິນ, ແຜນພັດທະນາຕົວເມືອງ, ຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນມີທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ເໝາະສົມ.

ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຄົ້ນຄວ້າສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບ ກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສະເໜີລັດຖະບານ ພິຈາລະນາແລ້ວນຳສະເໜີຕໍ່ສະພາແຫ່ງຊາດ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ.

**ມາດຕາ 10 ເນື້ອໃນແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ວິໄສທັດ ແລະ ທິດທາງລວມ ໃນການ ຄຸ້ມຄອງ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແຕ່ລະປະເພດ ແລະ ຂະໜາດ ໃນແຕ່ລະຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ;
2. ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄາດໝາຍລວມຂອງຍຸດທະສາດ;
3. ແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
4. ແຜນວຽກຈຸດສຸມໃນການ ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແຕ່ລະປະເພດ, ຂະໜາດ ແລະ ຈຸດທີ່ຕັ້ງ ໃນແຕ່ລະຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ;
5. ກົນໄກ ແລະ ມາດຕະການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ.

### ພາກທີ III

#### ປະເພດ, ລັກສະນະ ແລະ ມາດຕະຖານ ທີ່ຢູ່ອາໄສ

##### ໝວດທີ 1

#### ປະເພດທີ່ຢູ່ອາໄສ

##### ມາດຕາ 11 ປະເພດທີ່ຢູ່ອາໄສ

ປະເພດທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ເຮືອນທົ່ວໄປ;
2. ເຮືອນຫ້ອງແຖວ;
3. ເຮືອນຈັດສັນ;
4. ຫໍຝັກ;
5. ອາພາດເມັ້ນ;
6. ຄອນໂດມີນຽມ.

ນອກຈາກ ທຶກປະເພດທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ກ່າວມານີ້ ຍັງມີ ສຳນັກງານ, ຫ້ອງການ, ທະນາຄານ, ຫ້າງຮ້ານ, ໂຮງແຮມ, ຫໍຝັກແຮມ, ໂຮງງານ, ສາງ, ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ, ວັດ, ໂບດ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອໃຊ້ປະໂຫຍດດ້ານ ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ການຄ້າ, ບໍລິການ, ອຸດສາຫະກຳ, ອາຄານສາທາລະນະ.

##### ມາດຕາ 12 ເຮືອນທົ່ວໄປ

ເຮືອນທົ່ວໄປ ແມ່ນ ເຮືອນດ່ຽວ, ເຮືອນແຜດ ຊຶ່ງອາດເປັນ ເຮືອນກໍ່, ເຮືອນເຄິ່ງກໍ່ເຄິ່ງໄມ້, ເຮືອນໄມ້, ເຮືອນຮ້ານຍົກຝັ່ນ, ເຮືອນຕິດດິນ ແລະ ເຮືອນອື່ນ ທີ່ບຸກສ້າງ ເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນ ປ່ອນຢູ່ອາໄສ, ຝັກຜ່ອນ, ດຳລົງ ຊີວິດ, ການຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ.

##### ມາດຕາ 13 ເຮືອນຫ້ອງແຖວ

ເຮືອນຫ້ອງແຖວ ແມ່ນ ເຮືອນ ແລະ ອາຄານ ທີ່ມີຫ້ອງຕິດກັນເປັນແຖວນັບແຕ່ ສອງຫ້ອງ ຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີຄວາມສູງບໍ່ເກີນ ສີ່ຂັ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນ ປ່ອນຢູ່ອາໄສ, ການຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ.

##### ມາດຕາ 14 ເຮືອນຈັດສັນ

ເຮືອນຈັດສັນ ແມ່ນ ເຮືອນ, ອາຄານ ທີ່ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ບຸກສ້າງ ເພື່ອເປັນປ່ອນຢູ່, ຂາຍ, ໃຫ້ ເຊົ່າ ຫຼື ເຊົ່າຊື້ ຊຶ່ງມີລະບົບໂຄງລ່າງຝັ່ນຖານທາງດ້ານ ເຕັກນິກ ແລະ ສັງຄົມ ໃຫ້ຜູ້ຢູ່ອາໄສ ນຳໃຊ້ ປະໂຫຍດຮ່ວມກັນ ເຊັ່ນ ທາງ, ນ້ຳປະປາ, ໄຟຟ້າ, ສວນສາທາລະນະ, ປ່ອນອອກກຳລັງກາຍ, ລະບົບຮັກສາຄວາມ ປອດໄພ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ.

##### ມາດຕາ 15 ຫໍຝັກ

ຫໍຝັກ ແມ່ນ ເຮືອນ, ອາຄານ ແລະ ຕຶກ ລວມໝູ່ ສຳລັບ ນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ, ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ, ພະນັກງານວິສາຫະກິດ ແລະ ຜູ້ທີ່ເຂົ້າມາຝັກອາໄສ ໂດຍມີການ ເກັບຄ່າເຊົ່າ ຫຼື ບໍ່ເກັບຄ່າເຊົ່າ.

#### ມາດຕາ 16 ອາພາດເມັ້ນ

ອາພາດເມັ້ນ ແມ່ນ ອາຄານຫຼາຍຊັ້ນ ທີ່ມີຫຼາຍຫ້ອງຊຸດ ລວມທັງລະບົບໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງດ້ານ ເຕັກນິກ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ ຊຶ່ງເຈົ້າຂອງເປັນຜູ້ຖືກຳມະສິດໃນອາຄານ ແຕ່ພຽງ ຜູ້ດຽວ, ປຸກສ້າງເພື່ອໃຫ້ເຊົ່າ ເປັນລາຍເດືອນ ຫຼື ລາຍປີ.

#### ມາດຕາ 17 ຄອນໂດມິນຽມ

ຄອນໂດມິນຽມ ແມ່ນ ອາຄານຫຼາຍຊັ້ນ ທີ່ມີຫຼາຍຫ້ອງຊຸດ ລວມທັງລະບົບໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງດ້ານ ເຕັກນິກ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ ຊຶ່ງເຈົ້າຂອງເປັນຜູ້ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ເປັນນິຕິບຸກຄົນ ເພື່ອປຸກສ້າງເປັນຄອນໂດມິນຽມ ຊຶ່ງຫ້ອງຊຸດສາມາດຂາຍ ຫຼື ໂອນ ໃຫ້ເປັນກຳມະສິດຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

### ໝວດທີ 2

#### ລັກສະນະ ແລະ ມາດຕະຖານ ທີ່ຢູ່ອາໄສ

#### ມາດຕາ 18 ລັກສະນະທີ່ຢູ່ອາໄສ

ທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີ ສາມລັກສະນະ ດັ່ງນີ້:

1. ທີ່ຢູ່ອາໄສຖາວອນ;
2. ທີ່ຢູ່ອາໄສເຄິ່ງຖາວອນ;
3. ທີ່ຢູ່ອາໄສບໍ່ຖາວອນ.

ສຳລັບລາຍລະອຽດການກຳນົດແຕ່ລະລັກສະນະທີ່ຢູ່ອາໄສ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

#### ມາດຕາ 19 ທີ່ຢູ່ອາໄສຖາວອນ

ທີ່ຢູ່ອາໄສຖາວອນ ແມ່ນ ເຮືອນ, ອາຄານ ແລະ ຕຶກ ທີ່ມີໂຄງສ້າງທາງດ້ານວິສະວະກຳແໜ້ນໜາ ເປັນຕົ້ນ ເສົາ, ຄານ, ຂາງ, ພື້ນ, ຝາ, ໂຄງຫຼັງຄາ ທີ່ນຳໃຊ້ວັດສະດຸມີຄວາມທົນທານ ເຊັ່ນ ໄມ້ເນື້ອແຂງ, ເບຕົງເສີມເຫຼັກ, ເບຕົງອັດແຮງ, ເຫຼັກ, ດິນບໍ່ອກ ແລະ ດິນຈີ່ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ຊຶ່ງມີອາຍຸການນຳໃຊ້ ແຕ່ ສາມສິບປີ ຂຶ້ນໄປ.

#### ມາດຕາ 20 ທີ່ຢູ່ອາໄສເຄິ່ງຖາວອນ

ທີ່ຢູ່ອາໄສເຄິ່ງຖາວອນ ແມ່ນ ເຮືອນ ທີ່ມີໂຄງສ້າງແໜ້ນໜາ ເປັນຕົ້ນ ເສົາ, ພື້ນ, ຄານ, ຂາງ, ໂຄງສ້າງ ຫຼັງຄາ ທີ່ນຳໃຊ້ວັດສະດຸທີ່ມີຄວາມທົນທານ ຊຶ່ງມີອາຍຸການນຳໃຊ້ແຕ່ ສິບຫ້າປີ ຂຶ້ນໄປ. ສຳລັບວັດສະດຸ ມຸງຫຼັງຄາ ທີ່ເປັນສັງກະສີ, ຝາ ທີ່ເປັນ ໄມ້ປ່ອງ, ໄມ້ອັດ ແລະ ວັດສະດຸອື່ນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມທົນທານ ຈະມີອາຍຸການນຳໃຊ້ຕ່ຳ ກວ່າ ສິບຫ້າປີ ລົງມາ.

#### ມາດຕາ 21 ທີ່ຢູ່ອາໄສບໍ່ຖາວອນ

ທີ່ຢູ່ອາໄສບໍ່ຖາວອນ ແມ່ນ ເຮືອນ ທີ່ມີໂຄງສ້າງບໍ່ແໜ້ນໜາ ໃຊ້ວັດສະດຸທີ່ບໍ່ທົນທານ ເປັນຕົ້ນ ພື້ນປູ ດ້ວຍຝາກ, ຝາແອ້ມດ້ວຍ ດິນໜຽວ, ໃບຕອງ, ເພືອງ, ຫຍ້າຄາ, ໃບໄມ້, ໄມ້ໄຜ່, ໄມ້ຮວກ, ກະແຕະ, ຫຼັງຄາມຸງດ້ວຍ ຫຍ້າຄາ, ຫຍ້າແຝກ ຊຶ່ງມີອາຍຸການນຳໃຊ້ ບໍ່ເກີນ ຫ້າປີ.

## ມາດຕາ 22 ມາດຕະຖານທີ່ຢູອາໄສ

ມາດຕະຖານທີ່ຢູອາໄສ ແມ່ນ ການກຳນົດຂະໜາດຂອງ ເຮືອນ, ອາຄານ, ຕຶກ, ຫ້ອງ, ຊັ້ນ, ເນື້ອທີ່, ປະເພດ, ເຕັກນິກ, ກຳນົດໝາຍເຕັກນິກ, ຄວາມປອດໄພ, ສຸຂານາໄມ, ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງທີ່ຢູອາໄສ.

ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເປັນຜູ້ກຳນົດ ມາດຕະຖານທີ່ຢູອາໄສ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການກໍ່ສ້າງ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຜັງເມືອງ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງທາງດ້ານວິຊາການໃນການພັດທະນາທີ່ຢູອາໄສ ທັງຢູ່ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບຈຸດພິເສດຂອງພູມສັນຖານຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.

## ພາກທີ IV ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສ

### ມາດຕາ 23 ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສ

ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສ ແມ່ນ ຂະບວນການບັນທຶກຂໍ້ມູນທີ່ຢູອາໄສ ເຂົ້າໃນຖານຂໍ້ມູນ ເພື່ອຢັ້ງຢືນການເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອຕິດຕາມ ກວດກາ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ຢູອາໄສ.

ທີ່ຢູອາໄສແຕ່ລະປະເພດ ຕ້ອງຂຶ້ນທະບຽນຕາມລະບຽບການ ຂອງກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ.

ທີ່ຢູອາໄສ ສາມາດຂຶ້ນທະບຽນເປັນ ຫຼັງ, ອາຄານ, ຕຶກ ຫຼື ເປັນຫ້ອງ. ສຳລັບຫ້ອງຊຸດໃນຄອນໂດມີນຽມ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

### ມາດຕາ 24 ເອກະສານປະກອບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສ

ເອກະສານປະກອບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຳຮ້ອງ ຕາມແບບຟິມ ທີ່ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ກຳນົດ;
2. ສຳເນົາ ສຳມະໂນຄົວ, ບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ຢູ, ຖ້າແມ່ນນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຕ້ອງສຳເນົາ ໃບທະບຽນວິສາຫະກິດ ຫຼື ໃບອະນຸຍາດສ້າງຕັ້ງ;
3. ສຳເນົາ ໃບຕາດິນ ຫຼື ໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
4. ສຳເນົາໃບອະນຸຍາດປຸກສ້າງ;
5. ສຳເນົາໃບຢັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງສິ່ງປຸກສ້າງ;
6. ແຜນຜັງທີ່ຕັ້ງ ແລະ ແຜນຜັງທີ່ຢູອາໄສ;
7. ສຳເນົາເອກະສານຢັ້ງຢືນການໄດ້ມາເປັນກຳມະສິດທີ່ຢູອາໄສ.

ສຳລັບລາຍລະອຽດຂອງການປະກອບເອກະສານຂໍຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສແຕ່ລະປະເພດ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

### ມາດຕາ 25 ການຂໍອະນຸຍາດຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຕ້ອງຢືນຄຳຮ້ອງ ແລະ ເອກະສານປະກອບ ຂໍຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສ ຕໍ່ຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເພື່ອພິຈາລະນາຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູອາໄສ ຕາມການແປງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ໂດຍຜ່ານຄະນະກຳມະການປົກຄອງຕາແສງປ່ອນທີ່ຢູອາໄສຕັ້ງຢູ່.

## ມາດຕາ 26 ການລົງກວດກາທີ່ຢູ່ອາໄສ

ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບເອກະສານປະກອບຂໍຂຶ້ນທະບຽນຢ່າງຄົບຖ້ວນແລ້ວ ຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອປະຕິບັດຕາມພາລະບົດບາດ, ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການ ໃນການດຳເນີນການເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ເຊັ່ນ ທີ່ຕັ້ງ, ຂະໜາດ, ປະເພດ, ລັກສະນະຂອງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການໄດ້ມາເປັນກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ ພາຍໃນເວລາ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບເອກະສານຂໍຂຶ້ນທະບຽນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຖ້າເຫັນວ່າສຳນວນເອກະສານດັ່ງກ່າວ ບໍ່ຄົບຖ້ວນກໍໃຫ້ສົ່ງຄືນ ໂດຍມີການແນະນຳໃຫ້ຜູ້ຢືນຄຳຮ້ອງປະກອບເອກະສານຢ່າງຄົບຖ້ວນ.

## ມາດຕາ 27 ການພິຈາລະນາອອກໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ

ພາຍຫຼັງຄະນະລົງກວດກາຕົວຈິງ ຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສ ໄດ້ຢັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງ ຕາມເອກະສານທີ່ຂໍຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ ຫຼື ຫ້ອງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເມືອງ, ນະຄອນ ຕາມການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ພິຈາລະນາອອກໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮ້ອງຂໍ ພາຍໃນເວລາຫ້າວັນ ລັດຖະການ.

## ມາດຕາ 28 ໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ

ໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແມ່ນ ເອກະສານທີ່ບັນທຶກຂໍ້ມູນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມເລກລະຫັດ ໂດຍມີລາຍເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ ຢັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງ ຂອງຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຕາມການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ທັງເປັນເອກະສານຢັ້ງຢືນກຳມະສິດໃນທີ່ຢູ່ອາໄສ ເພື່ອມອບໃຫ້ແກ່ຜູ້ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ ຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ ຕາມກົດໝາຍ ຈົນກວ່າຈະມີການປ່ຽນແປງກຳມະສິດ.

ໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີ ໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງ ລັດ, ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ. ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເປັນຜູ້ກຳນົດແບບຟິມຂອງໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ.

## ມາດຕາ 29 ປຶ້ມທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ

ປຶ້ມທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແມ່ນ ປຶ້ມທີ່ລວບລວມຂໍ້ມູນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສໃນແຕ່ລະບ້ານ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຕາມລະບຽບການຂອງກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ.

ປຶ້ມທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີ ປຶ້ມທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງລັດ, ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ. ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເປັນຜູ້ກຳນົດແບບຟິມຂອງປຶ້ມທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ.

## ມາດຕາ 30 ປ້າຍທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ

ປ້າຍທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ປະກອບດ້ວຍ ຕົວອັກສອນເປັນພາສາລາວ, ຕົວເລກ ແລະ ເລກລະຫັດ ເພື່ອປົ່ງບອກຊື່ ຖະໜົນ, ຮ່ອມ, ບ້ານ, ຕາແສງ, ເມືອງ, ນະຄອນ, ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ ທີ່ເປັນຈຸດທີ່ຕັ້ງຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສ.

ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກຳນົດ ຮູບແບບ, ຂະໜາດ ແລະ ສີ ປ້າຍທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

## ມາດຕາ 31 ຖານຂໍ້ມູນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ

ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເປັນຜູ້ສ້າງຖານຂໍ້ມູນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ດ້ວຍລະບົບເອເລັກໂຕຣນິກ ໂດຍການປະສານສົມທົບກັບກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ເພື່ອເກັບກຳ, ສັງລວມ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່

ອາໄສທີ່ຂັ້ນທະບຽນ ຊຶ່ງເປັນເຄື່ອງມືພື້ນຖານທີ່ຈຳເປັນໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

ຖານຂໍ້ມູນການຂັ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີເປົ້າໝາຍ ເພື່ອ:

1. ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ກວດກາ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
2. ຕິດຕາມ ກວດກາ ການນຳໃຊ້ທີ່ຢູ່ອາໄສ;
3. ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ ແລະ ວາງແຜນການພັດທະນາ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
4. ເປັນຂໍ້ມູນໃນການເກັບຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ.

#### ມາດຕາ 32 ການດັດແປງຮູບຊົງ, ໂຄງສ້າງ, ການຝື່ນຝູ ແລະ ທັບມ້າງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງ ດັດແປງຮູບຊົງ, ໂຄງສ້າງ, ການຝື່ນຝູ ແລະ ທັບມ້າງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ສະເໝີຕໍ່ຫ້ອງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເມືອງ, ນະຄອນ ແລະ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການກໍ່ສ້າງ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຜັງເມືອງ, ກົດໝາຍອື່ນ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

#### ມາດຕາ 33 ການແຈ້ງປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ດັດແປງຮູບຊົງ, ໂຄງສ້າງ, ຝື່ນຝູ ແລະ ທັບມ້າງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ລວມທັງທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ຖືກເສຍຫາຍຈາກໄພພິບັດຢ່າງຮ້າຍແຮງ ຕ້ອງແຈ້ງປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕໍ່ຫ້ອງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເມືອງ, ນະຄອນ.

ເອກະສານປະກອບການແຈ້ງປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຳຮ້ອງຕາມແບບຟິມ ທີ່ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ກຳນົດ;
2. ໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສສະບັບເກົ່າ;
3. ໃບອະນຸຍາດປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ.

### ພາກທີ V

#### ການໄດ້ມາເປັນກຳມະສິດ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງເຈົ້າກຳມະສິດ ທີ່ຢູ່ອາໄສ

##### ໝວດທີ 1

##### ການໄດ້ມາເປັນກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ

#### ມາດຕາ 34 ການໄດ້ມາເປັນກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຈະໄດ້ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ການປຸກສ້າງໃໝ່;
2. ການມອບຂອງລັດ;
3. ການໂອນ, ຊື້ ຂາຍ, ແລກປ່ຽນ, ໂຮມ, ມອບ ຫຼື ຍົກ;
4. ການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ.

#### ມາດຕາ 35 ການປຸກສ້າງໃໝ່

ການປຸກສ້າງໃໝ່ ແມ່ນ ການສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ໂດຍມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອເປັນ ປ່ອນຢູ່ອາໄສ, ປ່ອນຝັກຜ່ອນ, ການຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ.

**ມາດຕາ 36 ການມອບຂອງລັດ**

ການມອບຂອງລັດ ແມ່ນ ການທີ່ລັດໄດ້ເອົາກຳມະສິດ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງລັດ ໃຫ້ເປັນກຳມະສິດຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອເປັນ ປອນຢູ່ອາໄສ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ຢູ່ອາໄສດັ່ງກ່າວ.

**ມາດຕາ 37 ການໂອນ, ຊື້ ຂາຍ, ແລກປ່ຽນ, ໂຮມ, ມອບ ຫຼື ຍົກ**

ການໂອນ, ຊື້ ຂາຍ, ແລກປ່ຽນ, ໂຮມ, ມອບ ຫຼື ຍົກ ແມ່ນ ການປ່ຽນແປງກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສຈາກ ເຈົ້າກຳມະສິດໄປໃຫ້ຜູ້ອື່ນ.

**ມາດຕາ 38 ການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ**

ການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ແມ່ນ ການຕົກທອດກຳມະສິດໃນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຜູ້ເສຍຊີວິດ ໃຫ້ຜູ້ມີສິດສືບ ທອດຕາມ ກົດໝາຍ ຫຼື ພຶ້ນຖານ.

**ໝວດທີ 2**

**ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ**

**ມາດຕາ 39 ສິດຂອງເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ຊົມໃຊ້ທີ່ຢູ່ອາໄສ ເຂົ້າໃນການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການດຳເນີນທຸລະກິດ;
2. ບຸລະນະຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ, ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຕົນ;
3. ໄດ້ຮັບໝາກຜົນຈາກທີ່ຢູ່ອາໄສ ເປັນຕົ້ນ ການເກັບຄ່າເຊົ່າ, ການຄ້າ, ການບໍລິການ, ການນຳໄປເປັນ ຫຼັກຊັບຄ້າປະກັນ;
4. ໂອນ, ຊື້ ຂາຍ, ແລກປ່ຽນ, ໂຮມ, ມອບ ຫຼື ຍົກກຳມະສິດຂອງຕົນໃຫ້ຜູ້ອື່ນ;
5. ເອົາກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສເຂົ້າເປັນຮຸ້ນ ຕາມກົດໝາຍ;
6. ນຳໃຊ້ສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

**ມາດຕາ 40 ພັນທະຂອງເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ;
2. ນຳໃຊ້, ບຸລະນະຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ ທີ່ຢູ່ອາໄສໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
3. ປົກປັກຮັກສາທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບດີ, ບໍ່ໃຫ້ເສື່ອມໂຊມ, ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
4. ເກັບຮັກສາເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ;
5. ຮັກສາຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ ແລະ ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຜູ້ຢູ່ອາໄສໃກ້ຄຽງ;
6. ເສຍ ຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າບໍລິການ ແລະ ພັນທະທາງດ້ານການເງິນອື່ນ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
7. ໃຫ້ການຮ່ວມມືກັບຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນ ໃນການຕິດຕາມ ກວດກາ ວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
8. ປະຕິບັດພັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

## ພາກທີ VI ທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ

### ມາດຕາ 41 ປະເພດທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ

ປະເພດທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການ ຈັດສັນ, ປຸກສ້າງ ແລະ ພັດທະນາ;
2. ການ ຈັດຫາ ແລະ ບໍລິການ;
3. ການ ບຸລະນະຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ, ຕໍ່ເຕີມ, ຝື້ນຝຸ ແລະ ປະຕິສັງຂອນ;
4. ການ ຊື້ ຂາຍ;
5. ການ ເຊົ່າ, ເຊົ່າຊື້;
6. ທຸລະກິດອື່ນ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ.

### ມາດຕາ 42 ການດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕ້ອງແຈ້ງຂຶ້ນ ທະບຽນວິສາຫະກິດນຳຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍວິສາຫະກິດ, ພາຍຫຼັງໄດ້ ຮັບໃບທະບຽນວິສາຫະກິດແລ້ວ ຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດນຳຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຕາມການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ.

### ມາດຕາ 43 ເງື່ອນໄຂການຂໍອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ

ການຂໍອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ມີໃບທະບຽນວິສາຫະກິດ;
2. ມີຫ້ອງການຕັ້ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ;
3. ມີທຶນພຽງພໍ ທີ່ເໝາະສົມກັບແຕ່ລະປະເພດທຸລະກິດ;
4. ມີເງື່ອນໄຂອື່ນ ຕາມແຕ່ລະປະເພດທຸລະກິດ.

### ມາດຕາ 44 ເອກະສານປະກອບການຂໍອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ

ເອກະສານປະກອບການຂໍອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຳຮ້ອງຂໍອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ຕາມແບບຟົມ ທີ່ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ກຳນົດ;
2. ສຳເນົາໃບທະບຽນວິສາຫະກິດ;
3. ບົດວິພາກເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ ແລະ/ຫຼື ແຜນດຳເນີນທຸລະກິດ;
4. ເອກະສານອື່ນ ຕາມແຕ່ລະປະເພດທຸລະກິດ.

### ມາດຕາ 45 ການຝຶຈາລະນາ ອອກໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ

ຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຕ້ອງຝຶຈາລະນາອອກໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ພາຍໃນເວລາ ສິບວັນ ລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງ ແລະ ເອກະສານປະກອບ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີບໍ່ສາມາດ ອອກໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສໄດ້ ຕ້ອງແຈ້ງເຫດຜົນ ຢ່າງເປັນ ລາຍລັກອັກສອນໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຂໍ ພາຍໃນກຳນົດເວລາດັ່ງກ່າວ.

**ມາດຕາ 46 ໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີອາຍຸການນຳໃຊ້ ໜຶ່ງປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້. ໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ບໍ່ສາມາດ ມອບ, ໂອນ ຫຼື ໃຫ້ບຸກຄົນອື່ນນຳໃຊ້.

**ມາດຕາ 47 ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີ ສິດ ແລະ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ດຳເນີນທຸລະກິດຕາມທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
2. ໄດ້ຮັບ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ທີ່ຈຳເປັນໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ;
3. ຖືບັນຊີ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການບັນຊີ;
4. ຮັບປະກັນທາງດ້ານຄຸນນະພາບ, ມາດຕະຖານເຕັກນິກທີ່ຢູ່ອາໄສ ຫຼື ການບໍລິການຂອງຕົນ;
5. ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການບໍລິການຂອງຕົນ;
6. ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດ ໃນການກວດກາການດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ;
7. ເສຍ ພາສີ, ອາກອນ ແລະ ພັນທະດ້ານການເງິນອື່ນ ຕາມກົດໝາຍ;
8. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

**ພາກທີ VII**

**ຂໍ້ຫ້າມ**

**ມາດຕາ 48 ຂໍ້ຫ້າມທົ່ວໄປ**

ຫ້າມ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ມີຜິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕົ້ນຮ່ອງລະບາຍນ້ຳສາທາລະນະ ຫຼື ກວມເອົາຮ່ອງນ້ຳທຳມະຊາດ ແລະ ສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ຜູ້ຢູ່ອາໄສໃກ້ຄຽງ;
2. ປຸກສ້າງໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເກີດໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ;
3. ຂັດຂວາງ, ບໍ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກ, ບໍ່ໃຫ້ການຮ່ວມມື, ໜີ້ນປະໝາດ, ນາບຊຸ່, ທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ຜະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ;
4. ສົມຮູ້ຮ່ວມຄິດໃຫ້ ຫຼື ຮັບສິນບິນໃນການດຳເນີນການໃດໜຶ່ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
5. ນຳເອົາຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບໂຄງການພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ບໍ່ມີມູນຄວາມຈິງ ໄປເຜີຍແຜ່ ແລະ ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສັງຄົມ;
6. ປອມແປງໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ປຶ້ມທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ລາຍເຊັນ ຫຼື ເອກະສານອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ;
7. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

**ມາດຕາ 49 ຂໍ້ຫ້າມສຳລັບ ເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ຫ້າມ ເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີຜິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ດັດແປງຮູບຊົງ, ພື້ນຜູ້ ແລະ ທັບມ້າງ, ຮັຖອນ ໂຄງສ້າງ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຕົນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຕາມກົດໝາຍ;
2. ບົດບັງ, ປອມແປງ ຫຼື ບົດເບືອນ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຕົນ;
3. ບໍ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື, ໜີ້ນປະໝາດ, ນາບຊຸ່, ທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ຜະນັກງານ-ລັດຖະກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

4. ເມີນເສີຍ ຕໍ່ການຕິດຕາມ ກວດກາ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງຕົນທີ່ອາດສົ່ງຜົນກະທົບ ທາງລົບ ແລະ ເປັນອັນຕະລາຍ ຕໍ່ ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນ ຂອງ ບຸກຄົນ ແລະ ສັງຄົມ;
5. ໃຫ້ສິນບົນ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອື່ນແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
6. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

**ມາດຕາ 50 ຂໍ້ຫ້າມສຳລັບ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ຫ້າມ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີຜິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມການອະນຸຍາດ;
2. ໂຄສະນາ, ຕົວະຍົວຫຼອກລວງ ຫຼື ສະໜອງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງ;
3. ໃຫ້ສິນບົນແກ່ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
4. ປິດບັງ, ປອມແປງ, ປິດເບືອນ ແລະ ທຳລາຍ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງຕົນ;
5. ບໍ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື, ໝົ່ນປະໝາດ, ນາບຊຸ່, ທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
6. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

**ມາດຕາ 51 ຂໍ້ຫ້າມສຳລັບ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ**

ຫ້າມ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີຜິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ສວຍໃຊ້ ສິດອຳນາດ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ເພື່ອຫາຜົນປະໂຫຍດແກ່ຕົນ, ຄອບຄົວ, ຍາດພີ່ນ້ອງ ແລະ ພັກຜອກຂອງຕົນ;
2. ເມີນເສີຍ, ເລີ່ມເລີ້ ຕໍ່ການປະຕິບັດໜ້າທີ່, ປິດເບືອນຂໍ້ມູນ, ກົດໝວງ, ຖ່ວງດຶງ ການພິຈາລະນາ ເອກະສານ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ;
3. ປະຕິບັດໜ້າທີ່ໂດຍບໍ່ມີຄວາມຍຸຕິທຳ, ລ່າອຽງ, ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕໍ່ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ;
4. ເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມລັບທາງລັດຖະການ ຫຼື ຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດ;
5. ທວງເອົາ, ຂໍເອົາ ຫຼື ຮັບເອົາ ສິນບົນ;
6. ອະນຸຍາດໃຫ້ເຄື່ອນໄຫວ ຫຼື ປ່ຽນແປງ ກຳມະສິດທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ຍັງມີຂໍ້ຂັດແຍ້ງ;
7. ອອກໃບທະບຽນ, ປ້າຍທະບຽນ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
8. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

**ພາກທີ VIII**  
**ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດກາ ວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ**  
**ໝວດທີ 1**  
**ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ**

**ມາດຕາ 52 ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ລັດຖະບານ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍມອບໃຫ້ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງ ແລະ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບ ກັບບັນດາ ກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ;
2. ຜະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ;
3. ຫ້ອງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເມືອງ, ນະຄອນ;
4. ຄະນະກຳມະການປົກຄອງຕາແສງ.

**ມາດຕາ 53 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ**

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຄົ້ນຄວ້າ ສ້າງ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ເພື່ອສະໜີລັດຖະບານພິຈາລະນາ;
2. ຜັນຂະຫຍາຍ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ເປັນ ແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
3. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
4. ຄົ້ນຄວ້າສ້າງ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ກຳນົດໝາຍເຕັກນິກ ແລະ ມາດຕະຖານເຕັກນິກ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ທຸກປະເພດ, ທຸກຂະໜາດ ແລະ ເລືອກເຝັ້ນເຕັກນິກ, ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ເໝາະສົມ;
5. ອອກ, ໂຈະ ຫຼື ຖອນ ໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມການແປງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ;
6. ຊີ້ນຳ, ຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມ ແລະ ປະມົນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ;
7. ສ້າງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຖານຂໍ້ມູນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ;
8. ສ້າງ, ບຳລຸງ ແລະ ຍົກລະດັບ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ບຸກຄະລາກອນ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
9. ຮັບ, ພິຈາລະນາ ແລະ ແກ້ໄຂຄຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
10. ປະສານສົມທົບກັບກະຊວງ, ອົງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
11. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບ ຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
12. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕໍ່ລັດຖະບານ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
13. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

**ມາດຕາ 54 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ**

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບການ, ແຜນການ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
3. ສະເໜີ ສ້າງ, ບຳລຸງ, ຍົກລະດັບ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ບຸກຄະລາກອນ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
4. ອອກ, ລົບລ້າງ ໃບທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ;
5. ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ການດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ;
6. ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ, ສຳຫຼວດ, ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນສະຖິຕິ ແລະ ປະເມີນ ການນຳໃຊ້ທີ່ຢູ່ອາໄສ;
7. ຊຸກຍູ້ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ຂັ້ນລຸ່ມຂອງຕົນ ໃນການອອກປ້າຍທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ;
8. ຄຸ້ມຄອງຖານຂໍ້ມູນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ;
9. ອອກ, ໂຈະຫຼື ຖອນ ໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມການແປງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ;
10. ຮັບ, ຝຶຈາລະນາ ແລະ ແກ້ໄຂຄຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
11. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການສະຫງວນທີ່ດິນປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ;
12. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຂອງຕົນ ຕໍ່ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ຄະນະກຳມະການປົກຄອງ ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
13. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

**ມາດຕາ 55 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຫ້ອງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເມືອງ, ນະຄອນ**

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຫ້ອງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເມືອງ, ນະຄອນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
2. ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບການ, ແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
3. ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ພ້ອມທັງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ;
4. ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ, ສຳຫຼວດ, ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນສະຖິຕິ ແລະ ປະເມີນການນຳໃຊ້ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລ້ວນຳ ສະເໜີຕໍ່ ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ ແລະ ພະແນກການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອນຳ ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວາງແຜນພັດທະນາທີ່ຢູ່ອາໄສ;
5. ອອກ, ລົບລ້າງ ແລະ ປ່ຽນແປງ ໃບທະບຽນ, ປ້າຍທະບຽນ ທີ່ຢູ່ອາໄສ;
6. ຄຸ້ມຄອງຖານຂໍ້ມູນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ຢູ່ອາໄສ;
7. ອອກ, ໂຈະຫຼື ຖອນ ໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມການແປງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ;
8. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການສະຫງວນທີ່ດິນປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ;
9. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ສະຖິຕິຂອງທີ່ຢູ່ອາໄສ;
10. ຮັບ, ຝຶຈາລະນາ ແລະ ແກ້ໄຂຄຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
11. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕໍ່ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ນະຄອນຫຼວງ, ແຂວງ ແລະ ຄະນະກຳມະການປົກຄອງ ເມືອງ, ນະຄອນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;

12. ນຳໃຊ້ ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

**ມາດຕາ 56 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຄະນະກຳມະການປົກຄອງຕາແສງ**

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຄະນະກຳມະການປົກຄອງຕາແສງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ, ຂໍ້ຕົກລົງ, ຄຳສັ່ງ ແລະ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ;
2. ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ໃຫ້ການຮ່ວມມືແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
3. ປຸກລະດົມປະຊາຊົນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກງານຄຸ້ມຄອງທີ່ຢູ່ອາໄສ;
4. ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ແລະ ສະຖິຕິ ທີ່ຢູ່ອາໄສແຕ່ລະປະເພດ;
5. ສະຫຼຸບ, ລາຍງານ ສະພາບການປຸກສ້າງ ແລະ ສະພາບການອື່ນ ກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສຕໍ່ ຫ້ອງການ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ຄະນະກຳມະການປົກຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

**ມາດຕາ 57 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງກະຊວງ, ອົງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ**

ກະຊວງ, ອົງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ປະສານ ສົມທົບ, ໃຫ້ການຮ່ວມມື ກັບຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມພາລະບົດບາດ, ສິດ, ໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ.

**ໝວດທີ 2**

**ການກວດກາວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ**

**ມາດຕາ 58 ອົງການກວດກາວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ**

ອົງການກວດກາວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ອົງການກວດກາພາຍໃນ ຊຶ່ງແມ່ນ ອົງການດຽວກັນກັບອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ຕາມທີ່ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ອົງການກວດກາພາຍນອກ ຊຶ່ງແມ່ນ ສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ, ອົງການກວດກາ ລັດແຕ່ລະຂັ້ນ, ອົງການກວດສອບແຫ່ງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ສະພາພັນນັກຮົບເກົ່າລາວ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະ ຫາຊົນ, ປະຊາຊົນ ແລະ ສີ່ມວນຊົນ.

**ມາດຕາ 59 ເນື້ອໃນການກວດກາ**

ການກວດກາວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ ອາໄສ;
2. ການດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ອາໄສ;
3. ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່, ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ;
4. ເນື້ອໃນອື່ນ ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ.

**ມາດຕາ 60 ຮູບການການກວດກາ**

ການກວດກາວຽກງານທີ່ຢູ່ອາໄສ ມີ ສາມຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການກວດກາ ເປັນປົກກະຕິ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາທີ່ດຳເນີນໄປຕາມແຜນການ ຢ່າງເປັນປະຈຳ ແລະ ມີການກຳນົດເວລາອັນແນ່ນອນ;
2. ການກວດກາ ໂດຍແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດການອກແຜນການ ເມື່ອເຫັນວ່າມີ ຄວາມຈຳເປັນ ຊຶ່ງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ກ່ອນລ່ວງໜ້າ;
3. ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາແບບຮີບດ່ວນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກ ກວດກາຮູ້ກ່ອນລ່ວງໜ້າ.

ໃນການດຳເນີນການກວດການັ້ນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

**ພາກທີ IX**

**ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ**

**ມາດຕາ 61 ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ**

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນ ໃນການປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະໄດ້ຮັບ ການຍ້ອງຍໍ ຫຼື ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ.

**ມາດຕາ 62 ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ**

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະຖືກ ສຶກສາອົບຮົມ, ກ່າວເຕືອນ, ລົງ ວິໄນ, ປັບໃໝ, ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທາງແພ່ງ ທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ ຫຼື ຖືກລົງໂທດທາງອາຍາ ຕາມກົດໝາຍ.

**ພາກທີ X**

**ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ**

**ມາດຕາ 63 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ**

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍສະບັບນີ້.

**ມາດຕາ 64 ຜົນສັກສິດ**

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນທີ 1 ມີນາ 2025 ພາຍຫຼັງ ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະ ນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດປະກາດໃຊ້ ແລະ ໄດ້ລົງຈົດໝາຍເຫດທາງລັດຖະການ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

